

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Sidyk

Protokolant: Karolina Żerdzińska – Wydmuch

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2016 roku w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa – Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w C.

przeciwko J. D. (1)

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. uznaje za bezskuteczną w stosunku do powoda Skarbu Państwa – Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w C. umowę podziału majątku wspólnego zawartą w dniu 21 kwietnia 2008 roku przed notariuszem E. R. w Kancelarii Notarialnej w C., w formie aktu notarialnego – Repertorium A (...), mocą której J. D. (2) i J. D. (1) dokonali podziału majątku wspólnego w ten sposób, że pozwana J. D. (1) nabyła w całości bez spłat:

- nieruchomość oznaczoną jako działka gruntu numer (...) o powierzchni 0,6310 ha, położoną w miejscowości W., gminie K., dla której Sąd Rejonowy w Częstochowie IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...);
- nieruchomość oznaczoną jako działka gruntu numer (...) o powierzchni 2,2628 ha, położoną w miejscowości A. II, przy ulicy (...), gminie K., dla której Sąd Rejonowy w Częstochowie IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) (poprzednio nr (...));
- nieruchomość oznaczoną jako działki gruntu o numerach (...) i (...) o łącznej powierzchni 0,1513 ha, położoną w miejscowości Kopalnia, gminie K., dla której Sąd Rejonowy w C. IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...);
- nieruchomość oznaczoną jako działka gruntu numer (...) o powierzchni 0,0020 ha, położoną w miejscowości B., dla której Sąd Rejonowy w Częstochowie IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...);
- nieruchomość oznaczoną jako działka gruntu numer (...) o powierzchni 0,0900 ha oraz działka numer (...) o powierzchni 0,0319 ha, położoną w miejscowości K., gminie K., dla której Sąd Rejonowy w Częstochowie IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) (poprzednio nr (...));
- lokal mieszkalny numer (...) położony w B., przy ulicy (...), stanowiący odrębną nieruchomość, wraz ze związanymi z tym lokalem prawami, opisany w księdze wieczystej Kw nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Częstochowie IX Wydział Ksiąg Wieczystych –

z tym zastrzeżeniem, że uznanie umowy za bezskuteczną następuje w celu zaspokojenia wierzytelności przysługującej powodowi Skarbowi Państwa – Naczelnikowi Pierwszego Urzędu Skarbowego w C. wobec J. D. (2) z tytułu zaległości w podatku dochodowym od osób fizycznych za rok podatkowy 2003, określonej decyzją Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w K. numer (...) (...) z dnia 3 marca 2008 roku, stwierdzonej tytułem wykonawczym o numerze SM (...) z dnia 31 marca 2008 roku, wraz z należnymi odsetkami od tej zaległości oraz kosztami postępowania egzekucyjnego;

2. zasądza od pozwanej J. D. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 10 800 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IC 431/12

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa – Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w C. wniósł o uznanie umowy podziału majątku wspólnego zawartej w dniu 21 kwietnia 2008 roku przed notariuszem E. R. w Kancelarii Notarialnej w C., w formie aktu notarialnego – Repertorium A nr (...), mocą której J. D. (2) i pozwana J. D. (1) dokonali podziału majątku wspólnego w ten sposób, że:

- nieruchomość oznaczoną jako działka gruntu numer (...) o powierzchni 0,6310 ha, położoną w miejscowości W., gminie K., dla której Sąd Rejonowy w Częstochowie IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...);
- nieruchomość oznaczoną jako działka gruntu numer (...) o powierzchni 2,2628 ha, położoną w miejscowości A. (...) przy ulicy (...), gminie K., dla której Sąd Rejonowy w C. IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) (poprzednio nr (...));
- nieruchomość oznaczoną jako działki gruntu o numerach (...) i (...) o łącznej powierzchni 0,1513 ha, położoną w miejscowości Kopalnia, gminie K., dla której Sąd Rejonowy w C. IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...);
- nieruchomość oznaczoną jako działka gruntu numer (...) o powierzchni 0,0020 ha, położoną w miejscowości B., dla której Sąd Rejonowy w C. IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...);
- nieruchomość oznaczoną jako działka gruntu numer (...) o powierzchni 0,0900 ha oraz działka numer (...) o powierzchni 0,0319 ha, położoną w miejscowości K., gminie K., dla której Sąd Rejonowy w C. IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) (poprzednio nr (...));
- lokal mieszkalny numer (...) położony w B., przy ulicy (...), stanowiący odrębną nieruchomość, wraz ze związanymi z tym lokalem prawami, opisany w księdze wieczystej Kw nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w C. IX Wydział Ksiąg Wieczystych –

nabyła pozwana J. D. (1) w całości, za bezskuteczną wobec Skarbu Państwa – Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w C., któremu przysługuje wobec J. D. (2) wierzytelność z tytułu zaległości w podatku dochodowym od osób fizycznych za rok podatkowy 2003, określonej decyzją Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w K. numer (...) (...) (...) z dnia 3 marca 2008 roku, stwierdzonej tytułem wykonawczym o numerze SM (...) z dnia 31 marca 2008 roku, wraz z należnymi odsetkami od tej zaległości oraz kosztami postępowania egzekucyjnego.

W uzasadnieniu żądania powód wskazał, że w dniu 17 kwietnia 2008 roku małżonkowie J. D. (2) i J. D. (1) zawarli w formie aktu notarialnego – Rep. A nr (...), przed notariuszem E. R. umowę rozdzielności majątkowej małżeńskiej. Następnie w dniu 21 kwietnia 2008 roku małżonkowie D. zawarli umowę w formie aktu notarialnego – Rep. A nr (...), mocą której znieśli współwłasność opisanych w tej umowie nieruchomości w ten sposób, że ich własność przypadła w całości pozwanej bez żadnych spłat. Powód wyjaśnił również, że w akcie notarialnym z dnia 21 kwietnia 2008 roku (Rep. A nr (...)) istnieje nieścisłość polegająca na tym, że w punkcie VI aktu opisano nieruchomość

położoną w miejscowości K., gmina K., oznaczoną jako działki gruntu (...) i (...), co do której błędnie wskazano, że jest prowadzona księga wieczysta o nr (...). Tymczasem dla tej nieruchomości jest prowadzona księga wieczysta nr (...), w której w dalszym ciągu w dziale II widnieją jako współwłaściciele na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej J. i J. D. (2). Powód wskazał, że mimo prowadzonego postępowania egzekucyjnego wobec męża pozwanej nie udało się uzyskać zaspokojenia wierzytelności Skarbu Państwa – Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w C.. Mimo posiadanego zadłużenia wobec powoda, po wydaniu decyzji Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w K. nr (...) (...) (...) z dnia 3 marca 2008 roku, jak i po dniu wystawienia tytułu wykonawczego o numerze SM (...) z dnia 31 marca 2008 roku, dłużnik oraz pozwana dokonali podziału majątku małżeńskiego w ten sposób, że pozwana stała się wyłączną właścicielką dotychczas wspólnych nieruchomości, które stanowiły jedyny możliwy przedmiot zaspokojenia wierzyciela. Na skutek zniesienia współwłasności dłużnik stał się niewypłacalny. Powód wskazał również, że zobowiązanie podatkowe powstaje z mocy samego prawa bez konieczności wydawania w takim wypadku decyzji podatkowej. W związku z powyższym wydana przez organ decyzja potwierdzała jedynie występowanie zobowiązania podatkowego, które istniało już, jak to wynika z przedmiotowej decyzji, od 2003 roku. W związku z tym, dłużnik dokonał nieodpłatnego rozporządzenia swoim majątkiem na rzecz najbliższej rodziny w czasie istnienia zobowiązania podatkowego. W wyniku powyższego rozporządzenia majątkowego J. D. (2) wyzbył się majątku mogącego być przedmiotem skutecznej egzekucji, co doprowadziło w efekcie do jej bezskuteczności. Jako podstawę prawną swojego roszczenia powód wskazał art. 527§1-3 k.c., art. 528 k.c., 529 k.c. i art. 531 k.c.

Pozwana J. D. (1) wniosła o odrzucenie pozwu, a z ostrożności procesowej także o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwana zarzuciła, że nie zasługują na uwzględnienie twierdzenia powoda, że wskutek zawarcia umowy podziału majątku wspólnego z dnia 21 kwietnia 2008 roku dłużnik J. D. (2) stał się niewypłacalny lub niewypłacalny w wyższym stopniu niż był przed dokonaniem w/w czynności, tj. że doszło do pokrzywdzenia wierzycieli, gdyż przeczą temu zarówno dokumenty przedłożone dotychczas w sprawie jak i zestawienie rozliczenia uzyskanych od dłużnika przez Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w C. kwot w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 19 marca 2013 roku. Pozwana stwierdziła zatem, że dokonanie podziału majątku dorobkowego nie spowodowało niewypłacalności dłużnika, albowiem dokonywał on regularnych spłat obciążających go należności publicznoprawnych. Pozwana zakwestionowała również twierdzenia powoda o rzekomym posiadaniu przez nią w chwili dokonania przedmiotowego podziału świadomości, że dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. (k. 266-270).

Kwestia braku podstaw do odrzucenia pozwu w zakresie żądania uznania czynności prawnej za bezskuteczną została przesądzona w niniejszej sprawie prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 22 lipca 2013 roku (k. 282-289).

Sąd ustalił, co następuje:

Powód Skarb Państwa – Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w C. jest wierzycielem J. D. (2) z tytułu zaległego zobowiązania w podatku dochodowym od osób fizycznych za rok podatkowy 2003 wraz z należnymi odsetkami podatkowymi i kosztami egzekucyjnymi. W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w K. w dniu 3 marca 2008 roku wydał decyzję numer (...), w której określił podatnikowi wysokość należnego zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za 2003 rok w kwocie 776 600 zł oraz odsetki za zwłokę od zaniżonych wpłat zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych w kwocie 70 251 zł. Decyzja została doręczona stronie w dniu 10 marca 2008 roku i stała się ostateczna w administracyjnym toku instancji w dniu 25 marca 2008 roku.

Na tej podstawie w dniu 31 marca 2008 roku został wystawiony przeciwko J. D. (2) tytuł wykonawczy nr **SM (...)** obejmujący kwotę należności głównej w wysokości 566 960 zł 90 gr oraz kwotę odsetek naliczanych od dnia 1 maja 2004 roku, wynoszących na dzień wystawienia tytułu kwotę 284 156 zł 10 gr.

/ **dowód** : odpis decyzji Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w K. z dnia 3 marca 2008 roku (k. 61-70), odpis informacji z dnia 14 marca 2008 roku i potwierdzenia odbioru (k. 72-73v), odpis tytułu wykonawczego z dnia 31 marca 2008 roku (k. 75-80), odpisy zawiadomień o zajęciu prawa majątkowego (k. 85, k. 116), odpis informacji z dnia 16 listopada 2015 roku (k. 453)/

Na mocy wystawionego tytułu wykonawczego wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne. Organ egzekucyjny – Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w C., dokonał zajęcia wierzytelności z rachunków bankowych dłużnika J. D. (2) w bankach, prawa majątkowego stanowiącego wierzytelność pieniężną u dłużników zajętej wierzytelności, zajęcia udziałów oraz wierzytelności w zakładach ubezpieczeń, a także wykonał szereg różnych czynności egzekucyjnych zmierzających do wyegzekwowania należności.

Przeprowadzone postępowanie egzekucyjne przez odpowiednie organy egzekucji administracyjnej okazało się bezskuteczne. Banki nie prowadzą rachunków bankowych dłużnika lub zostały one zamknięte, nie posiada on też nieruchomości, ani ruchomości, z których możliwa byłaby egzekucja. W toku postępowania egzekucyjnego doszło do sprzedaży samochodu dłużnika za cenę 11 800 zł, która została zaliczona na poczet zobowiązań publicznoprawnych dłużnika. Aktualnie mąż pozwanej pracuje w firmie (...) Spółce z o.o. w H. i z tego tytułu uzyskuje wynagrodzenie w kwocie 1 800 zł netto.

Dłużnik posiadał udziały w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) z siedzibą w H., co do których Sąd Rejonowy w C. zarządził ich sprzedaż już w 2009 roku. W 2005 roku została podjęta uchwała o likwidacji spółki. Spółka (...) nie złożyła zeznań podatkowych za lata od 2006 roku i nie wpłynęły też deklaracje dla podatku od towarów i usług, ostatnia deklaracja VAT-7 została złożona za miesiąc lipiec 2006 roku. Wobec spółki prowadzone jest postępowanie egzekucyjne, wartość udziałów w spółce jest znikoma z uwagi na likwidację spółki.

W 2008 roku przeciwko dłużnikowi prowadzone było również postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w C. w sprawie KM (...). Wobec zbiegu egzekucji do zajętego przez sądowy i administracyjny organ egzekucyjny rachunku bankowego, postanowieniem z dnia 11 września 2008r. Sąd Rejonowy w Częstochowie wyznaczył administracyjny organ egzekucyjny Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w C., aby dalej prowadził łącznie obie egzekucje.

Zadłużenie J. D. (2) objęte tytułem wykonawczym oznaczonym numerem **SM (...)** na dzień 15 listopada 2012 roku wynosiło kwotę 482 002 zł 69 gr z tytułu należności głównej i kwotę 520 682 zł z tytułu odsetek, tj. łącznie sumę 1 002 684 zł 69 gr.

Natomiast aktualny stan zaległości podatkowej dłużnika J. D. (2) objętej przedmiotowym tytułem na dzień 16 listopada 2015 roku wynosił kwotę 481 921 zł 29 gr z tytułu należności głównej i 1 143 064 zł 29 gr z tytułu odsetek.

Zostały natomiast wyegzekwowane należności z dwóch innych tytułów wykonawczych wystawionych przeciwko J. D. (2), tj. tytułu nr SM/ (...) na kwotę 6 534 zł 20 gr należności głównej i 3 229 zł 15 gr odsetek oraz SM/ (...) na kwotę 70 251 zł odsetek.

/ **dowód** : lista zaległości (k. 59), odpisy informacji o wysokości zaległości (k. 81-84), odpisy zawiadomień o zajęciu wraz z potwierdzeniami odbioru (k. 85-89, k. 147-152, k. 159-163, k. 173, k. 193-195, k. 197, k. 200), odpisy wniosków o wpis w księdze wieczystej (k. 90-101, k. 130), odpis wykazu majątku z dnia 12 stycznia 2011 roku (k. 102-104), odpisy protokołów o stanie majątkowym zobowiązanego (k. 105-106), odpisy informacji z banków i raportów o niedokonaniu czynności egzekucyjnych, informacji z rejestru gruntów i budynków (k. 123-129, k. 132-135, k. 144, k. 174, k. 189, k. 196, k. 198), odpis informacji z 8 lutego 2010 roku (k. 143), odpis pisma dłużnika (k. 157), odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 11 września 2008 roku (k. 170), odpis umowy kupna – sprzedaży z dnia 23 lipca 2008 roku (k. 182), odpis postanowienia z dnia 22 lipca 2008r. (k. 184), odpis pism (...) S.A. (k. 153, k. 154, k. 192), odpis informacji z dnia 16 listopada 2015 roku (k. 453), zeznania świadka A. R. (nagranie, adnotacje

k. 457-458), częściowo zeznania świadka J. D. (2) (nagranie, adnotacje k. 458-459), częściowo zeznania pozwanej (nagranie, adnotacje k. 515-516)/

W dniu 17 kwietnia 2008 roku małżonkowie J. D. (2) i J. D. (1) zawarli w formie aktu notarialnego – Repertorium A nr (...), przed notariuszem E. R. w Kancelarii Notarialnej w C., umowę rozdzielności majątkowej małżeńskiej, na podstawie której od dnia 17 kwietnia 2008 roku ustanowili w swym małżeństwie rozdzielność majątkową.

W tym samym dniu, tj. 17 kwietnia 2008 roku przed notariuszem E. R. została sporządzona umowa darowizny (Repertorium A nr (...)), mocą której J. D. (2) i J. D. (1) darowali swojej córce D. D. (2):

- spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...), położone w B., przy ul. (...), o powierzchni użytkowej 53,60 m², w tym powierzchni mieszkalnej (...) m², znajdujące się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej w B.,
- nieruchomość położoną w miejscowości A. (...), Gminie K., oznaczoną jako działka gruntu o numerze (...), o powierzchni 0,1244 ha, dla której Sąd Rejonowy w Częstochowie prowadzi księgę wieczystą o numerze (...).

Następnie w dniu 21 kwietnia 2008 roku, przed notariuszem E. R., doszło do zawarcia umowy podziału majątku wspólnego w formie aktu notarialnego – Repertorium A nr (...), mocą której J. D. (2) i J. D. (1) dokonali podziału majątku wspólnego w ten sposób, że pozwana J. D. (1) nabyła w całości bez spłat:

- nieruchomość oznaczoną jako działka gruntu numer (...) o powierzchni 0,6310 ha, położoną w miejscowości W., gminie K., dla której Sąd Rejonowy w Częstochowie IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...);
- nieruchomość oznaczoną jako działka gruntu numer (...) o powierzchni 2,2628 ha, położoną w miejscowości A. II, przy ulicy (...), gminie K., dla której Sąd Rejonowy w C. IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) (poprzednio nr (...));
- nieruchomość oznaczoną jako działki gruntu o numerach (...) i (...) o łącznej powierzchni 0,1513 ha, położoną w miejscowości K., gminie K., dla której Sąd Rejonowy w C. IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...);
- nieruchomość oznaczoną jako działka gruntu numer (...) o powierzchni 0,0020 ha, położoną w miejscowości B., dla której Sąd Rejonowy w C. IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...);
- nieruchomość oznaczoną jako działka gruntu numer (...) o powierzchni 0,0900 ha oraz działka numer (...) o powierzchni 0,0319 ha, położoną w miejscowości K., gminie K., dla której Sąd Rejonowy w C. IX Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) (poprzednio nr (...));
- lokal mieszkalny numer (...) położony w B., przy ulicy (...), stanowiący odrębną nieruchomość, wraz ze związanymi z tym lokalem prawami, opisany w księdze wieczystej Kw nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w C. IX Wydział Ksiąg Wieczystych.

Łączna wartość nieruchomości stanowiących przedmiot umowy podziału majątku wspólnego na kwotę 670 000 zł.

/ **dowód** : odpis umowy rozdzielności majątkowej małżeńskiej z dnia 17 kwietnia 2008 roku – Repertorium A nr (...) (k. 14), odpis umowy podziału majątku wspólnego z dnia 21 kwietnia 2008 roku – Repertorium A nr (...) (k. 15-18), odpisy ksiąg wieczystych (k. 19-53), odpis umowy darowizny z dnia 17 kwietnia 2008 roku – Repertorium A nr (...) (k. 54-58)/

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 527 § 1,2,3 k.c. gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Czynność prawna jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu niż był przed dokonaniem czynności. Jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli korzyść majątkową uzyskała osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Zgodnie z poglądami doktryny i orzecznictwa dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, gdy zdaje sobie sprawę, uświadamia sobie, że wskutek dokonania czynności prawnej może spowodować niemożność zaspokojenia się wierzycieli z jego majątku. Pokrzywdzenie wierzycieli nie musi być zatem zamiarem dłużnika. Wystarczy, że dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności. Dla skuteczności skargi paulińskiej nie jest konieczne, by w zamiarze dłużnika leżało pokrzywdzenie wierzycieli, ani też aby też zamiar był skierowany przeciwko konkretnemu wierzycielowi. Wystarczy świadomość dłużnika, że czynność prawna przez niego dokonana może spowodować dla ogółu wierzycieli niemożność zaspokojenia się. (por.: Komentarz do Kodeksu Cywilnego, G. Bieniek, H. Ciepla i inni, tom 1, Wydawnictwo Prawnicze Warszawa 1999 roku, str. 565; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 listopada 1997 roku, I ACa 737/97, Apel.-W-wa 1998/4/36; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 sierpnia 2012 roku, I ACa 816/11, LEX nr 1216401).

Stosownie do treści art. 528 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

W art. 529 k.c. przewidziane zostało, że jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, domniemywa się, że działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny.

W świetle zebranego materiału dowodowego, w tym także zeznań świadka J. D. (2) i pozwanej J. D. (1), nie budzi wątpliwości że dłużnik J. D. (2) wyzbywając się w dniu 21 kwietnia 2008 roku bez żadnego ekwiwalentu wartościowych składników majątku w postaci udziałów w przedmiotowych nieruchomościach, działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Należy podkreślić, że dłużnik w chwili dokonywania zaskarżonej czynności musiał uświadamiać sobie niekorzystne dla jego wierzycieli konsekwencje przeniesienia całego majątku nieruchomości na rzecz żony i córki. Świadczy o tym m.in. przyjęta przez dłużnika i jego żonę strategia działania w obliczu trudności finansowych i powzięcia przez nich informacji o kierowaniu do nich roszczeń ze strony osób w tamtym okresie występujących wobec męża pozwanej w charakterze wierzycieli (darowizna na rzecz córki, rozdzielność majątkowa i podział majątku bez żadnych spłat dla męża pozwanej).

Wymaga zaznaczenia, że w chwili zawierania umowy podziału majątku wspólnego istniała już wierzytelność powoda Skarbu Państwa – Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w C., a dłużnik J. D. (2) miał tego pełną świadomość.

Wierzytelność powoda z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych dotyczy bowiem podatku za 2003 rok. Decyzja Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w K. numer (...) (...) (...), wydana w dniu 3 marca 2008 roku, ma bowiem charakter deklaracyjny (por.: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 6 lipca 2010r., II FSK 360/09, LEX nr 786864).

Decyzja określająca wysokość zobowiązania podatkowego w tym wypadku nie kreuje bowiem wierzytelności powoda Skarbu Państwa, ale ją stwierdza. Stosownie do art. 21§1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005r., nr 8, poz. 60; Dz.U. z 2012r., poz. 749 t.j.) zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem zaistnienia zdarzenia, z którym ustawa podatkowa wiąże powstanie takiego zobowiązania. Zobowiązanie podatkowe powstaje z

mocy prawa, już w czasie roku podatkowego Skarb Państwa powinien otrzymywać zaliczki na podatek dochodowy, a po zakończeniu roku podatkowego, powinien otrzymać ewentualną różnicę pomiędzy uiszczonymi zaliczkami a podatkiem do zapłaty.

Przy czym, w niniejszym stanie faktycznym także przedmiotowa decyzja ustalająca wysokość zobowiązania podatkowego została wydana i doręczona dłużnikowi J. D. (2) przed zawarciem zaskarżonej czynności w postaci podziału majątku dorobkowego, bowiem nastąpiło to w dniu 10 marca 2008 roku i stała się ostateczna w administracyjnym toku instancji w dniu 25 marca 2008 roku, podczas gdy sama czynność podziału majątku została dokonana w dniu 21 kwietnia 2008 roku.

W typowym przebiegu zdarzeń ocena zaistnienia przesłanki powstania niewypłacalności dłużnika lub zwiększenia jej stopnia na skutek dokonania zaskarżonej czynności polega na porównaniu substancji majątku dłużnika przed i po dokonaniu czynności, gdyż pokrzywdzenie wierzycieli polega przeważnie na fizycznym pomniejszeniu majątku dłużnika, z którego wierzyciele mogliby uzyskać zaspokojenie. Skoro jednym ze składników majątku dłużnika o największej wartości były udziały w przedmiotowych nieruchomościach, których wartość same strony umowy określiły na 670 000 zł, to oczywistym jest, że wyzbycie się tych nieruchomości, spowodowało że dłużnik stał się niewypłacalny, a co najmniej w wyższym stopniu niewypłacalny.

Należy również przypomnieć, że zgodnie z przyjętym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, pokrzywdzenie wierzyciela należy oceniać nie według chwili dokonania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią, lecz według chwili jej zaskarżenia oraz, że wiążąca się z pokrzywdzeniem niewypłacalność dłużnika musi istnieć zarówno w chwili wystąpienia ze skargą pauliańską jak i w chwili orzekania przez sąd o zawartym w niej żądaniu uznania czynności prawnej za bezskuteczną (por. m.in.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2006r. z uzasadnieniem, III CSK 8/06, OSNC 2006/12/207).

O niewypłacalności dłużnika J. D. (2) w rozumieniu art. 527§2 k.c. świadczy m.in. jego aktualna sytuacja majątkowa i niskie dochody przedstawione wyżej w ustalonym stanie faktycznym oraz bezskuteczność egzekucji. W niniejszej sprawie okolicznością bezsporną jest, że postępowanie egzekucyjne prowadzone na wniosek powoda Skarbu Państwa – Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w C., jest dotychczas bezskuteczne.

Nie można bowiem mówić o „skuteczności” egzekucji w sytuacji, gdy po kilku latach prowadzonego postępowania egzekucyjnego pozostała do wyegzekwowania wierzytelność z tytułu zaległości podatkowej dłużnika J. D. (2) objętej przedmiotowym tytułem na dzień 16 listopada 2015 roku wynosila kwotę 481 921 zł 29 gr z tytułu należności głównej i 1 143 064 zł 29 gr z tytułu odsetek, a zatem znacznie wzrosła w porównaniu do stanu z daty wydania decyzji i tytułu wykonawczego, pomimo że organ egzekucyjny stosował wszystkie środki egzekucyjne, jakimi dysponował. Były dokonywane zajęcia rachunków bankowych, został zajęty i sprzedany samochód osobowy, zajęto prawa majątkowego w zakładzie ubezpieczeń, zajęto udziały dłużnika w spółce (...), które jednak ze względu na postawienie spółki w stan likwidacji nie przedstawiały żadnej wartości. Wierzytelność nadal nie została wyegzekwowana.

Należy zauważyć, że dłużnik staje się niewypłacalny w wyższym stopniu także wtedy, gdy zaspokojenie można wprawdzie uzyskać, ale z dodatkowym znacznym nakładem kosztów, czasu i ryzyka; stan niewypłacalności w stopniu wyższym i pokrzywdzenie wierzyciela powstaje również na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje nie tylko niemożność, ale i utrudnienie albo opóźnienie zaspokojenia wierzyciela. (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 listopada 2012 roku I ACa 1057/12, LEX nr 1280309; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2004 roku, IV CK 322/02, LEX nr 599558).

Przepis art. 527§2 k.c. wprost wskazuje, że niewypłacalność dłużnika nie musi być całkowita. Wystarczy, że w następstwie czynności doszło do jej pogłębienia, rozumianego jako pomniejszenie substancji majątku, ograniczenie wypłacalności, dalsze odwleczenie i zmniejszenie szans na zaspokojenie wierzyciela (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2012r., V CSK 183/11, LEX nr 1231628).

Niewątpliwie, zebrany materiał dowodowy pozwala na stwierdzenie, że na skutek czynności z dnia 21 kwietnia 2008 roku doszło do niewypłacalności dłużnika J. D. (2). Dłużnik nie prowadzi już działalności gospodarczej. Jak sam zeznał, rozpiął cały majątek i obecnie nie posiada żadnego majątku, a jego wynagrodzenie za pracę wynosi 1 800 zł netto. Wyzbycie się zatem udziałów w nieruchomościach spowodowało, a co najmniej znacznie spotęgowało niewypłacalność dłużnika.

Dodać trzeba, że zgodnie z powołanymi przepisami art. 527§3 k.c. i art. 528 k.c. powód Skarb Państwa nie musiał wykazywać, że pozwana J. D. (1) wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła dowiedzieć się, że przysporzenie ma na celu pokrzywdzenie wierzycieli. Stan podmiotowy osoby trzeciej w sytuacji z art. 528 k.c. jest prawnie obojętny, niezależnie od stosunku łączącego dłużnika z osobą trzecią, a do zaskarżenia wystarczające będzie spełnienie pozostałych przesłanek z art. 527 § 1 i 2 k.c. W sytuacji z art. 528 k.c. nie ma potrzeby stosowania domniemań z art. 527 § 3 i 4 k.c. Do zaskarżenia tej czynności, zdziałanej pod tytułem darmym wystarczające jest spełnienie pozostałych przesłanek z art. 527 § 1 i 2 k.c. (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 marca 2013 roku, V ACA 828/12, LEX nr 1298911; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 września 2012r., I ACA 226/12, LEX nr 1246917).

Niezależnie od powyższego, należy zauważyć że z zeznań samej pozwanej J. D. (1) wynika, iż celem zawarcia umowy podziału majątku wspólnego było uchronienie tego majątku przed potencjalnymi wierzycielami, którzy zaczęli zgłaszać swoje roszczenia do jej męża.

Stosownie do art. 533 k.c. osoba trzecia, która uzyskała korzyść majątkową wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli, może zwolnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela żądającego uznania czynności za bezskuteczną, jeżeli zaspokoi tego wierzyciela albo wskaże mu wystarczające do jego zaspokojenia mienie dłużnika.

Pierwsze ze wskazanych w art. 533 k.c. sposobów zwolnienia od odpowiedzialności ma miejsce wówczas, gdy osoba trzecia spełni świadczenie o wartości odpowiadającej uzyskanej przez nią korzyści majątkowej, drugi polega natomiast na wskazaniu wystarczającego do zaspokojenia wierzyciela mienia dłużnika.

Należy mieć na uwadze, że treść art. 533 k.c. dotyczy sytuacji wskazania konkretnej części mienia dłużnika wobec, której można rozpocząć egzekucję, która w najwyższym stopniu prawdopodobieństwa graniczącym z pewnością, pozwoli na zaspokojenie wierzyciela. Nie chodzi więc o samą możliwość prowadzenia egzekucji z przysługujących dłużnikowi praw, której rezultat może okazać się w praktyce wątpliwy, lecz o uzyskanie przez wierzyciela realnego zaspokojenia. Skoro bowiem samo wskazanie mienia dłużnika może, na równi z zaspokojeniem wierzyciela, prowadzić do zwolnienia osoby trzeciej od zadośćuczynienia jego roszczeniu, musi to być mienie realnie służące zaspokojeniu.

Osoba trzecia może natomiast, jak wskazano, zwolnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela żądającego uznania czynności za bezskuteczną (art. 533 k.c.) także przez wskazanie realnie służącego zaspokojeniu innego mienia dłużnika, jeżeli nie ma wątpliwości, że doprowadzi ono do zaspokojenia wierzyciela. (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2006 roku, III CSK 8/06, OSNC 2006/12/207).

Nie wystarcza zatem jedynie wskazanie mienia (nieruchomości czy wierzytelności), z których wierzyciel może sobie prowadzić egzekucję, niezależnie od tego, jaki ostatecznie będzie jej skutek.

Należy zauważyć, że w odniesieniu do:

- spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w B., przy ul. (...), o powierzchni użytkowej 53,60 m², w tym powierzchni mieszkalnej (...) m², znajdującego się w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej w B.,

- nieruchomości położonej w miejscowości A. (...), Gminie K., oznaczonej jako działka gruntu o numerze (...) o powierzchni 0,1244 ha, dla której Sąd Rejonowy w C. prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) -

w ogóle nie może mieć zastosowania art. 533 k.c., gdyż nieruchomości te nie stanowią mienia, ani pozwanej J. D. (1) jako osoby trzeciej, ani też jej męża J. D. (2) jako dłużnika. (...) te stanowią własność D. D. (2), a powód otrzymał możliwość zaspokojenia się z tych nieruchomości tylko na skutek uzyskania korzystnego rozstrzygnięcia w ramach skargi paulińskiej.

Nie byłoby racjonalnym ograniczanie pokrzywdzonego wierzyciela w możliwości uzyskania korzystnego wyroku ze skargi paulińskiej w niniejszej sprawie, skoro spełnione są warunki z art. 527 k.c. i nast. tylko dlatego, że dysponuje on już jednym takim orzeczeniem przeciwko „innej” osobie trzeciej obejmującym inne nieruchomości i wymaganie od niego, aby najpierw przeprowadził całe postępowanie egzekucyjne w oparciu o pierwsze orzeczenie, a dopiero jak ono okaże się bezskuteczne w całości lub w części, poszukiwał dalszej ochrony z art. 527 k.c. Tym bardziej, że roszczenie z art. 527 k.c. i nast. wygasa po upływie pięciu lat od dokonania zaskarżonej czynności. Na dzień zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie (16 lutego 2015r.) postępowanie egzekucyjne przeciwko D. D. (2) było w toku, wyznaczono dopiero terminy opisu i oszacowania nieruchomości na dzień 22 lutego 2016 r. i 24 lutego 2016 r. (k. 512, 513).

Okoliczność czy w ogóle, a jeżeli tak – to kiedy, za jaki okres czasu i w jakiej wysokości, powód Skarb Państwa ewentualnie uzyska zaspokojenie w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego z nieruchomości D. D. (2) będzie zależała od bardzo wielu czynników, chociażby aktywności dłużniczki w toku postępowania egzekucyjnego, składania przez nią bądź nie zarzutów i środków zaskarżenia, od tego czy na nieruchomości tego rodzaju i w takim stanie, w jakim się znajdują, będzie w ogóle popyt, czego pozwana nawet nie uprawdopodobniła w toku procesu.

W takiej sytuacji zatem, nie można przyjmować, że pozwana J. D. (1) wskazując w/w nieruchomości należące do D. D. (2) spełniła przesłanki z art. 533 k.c. i zwolniła się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzyciela.

Dodać trzeba, że powód Skarb Państwa – Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego wstępnie wycenił przedmiotowe nieruchomości na łączną kwotę 156 713 zł (136 000 zł + 20 713 zł), a zatem na kwotę znacznie niższą niż kwota zadłużenia J. D. (2) wobec powoda (k. 466-477, k. 478-498). Nadmienić należy, że pozwana nie kwestionowała autentyczności operatów szacunkowych złożonych przez powoda, a jedynie nie zgadzała się z ich treścią podnosząc, że faktycznie wartość przedmiotowych nieruchomości jest wyższa niż wynika to z tych operatów, a zatem fakt, że zostały one złożone w formie niepoświadczonych przez radcę Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kopii nie miał żadnego znaczenia dla sprawy.

Niezależnie od powyższego, zauważyć należy, że ani pozwana J. D. (1), ani dłużnik J. D. (2) nie są uczestnikami postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko D. D. (2), nie mogą mieć zatem wpływu na jego przebieg. W związku z powyższym, nie ma znaczenia fakt kwestionowania przez pozwaną powyższej wyceny dokonanej przez powoda.

Pozwana bowiem nie będzie miała wpływu na ostateczną wycenę, która zostanie przyjęta w toku postępowania egzekucyjnego. Dłużniczka D. D. (2) może bowiem zgodzić się z przedmiotową wyceną, a jeżeli nawet będzie ją kwestionowała, to jej zarzuty będą podlegały ocenie co do zasadności we właściwym trybie w toku postępowania egzekucyjnego, co na marginesie na pewno przedłuży postępowanie, a skarga pauliańska jest też dopuszczalna w sytuacji, gdy dochodzi do odwołania lub zmniejszenia szans na zaspokojenie wierzyciela, utrudnienia albo opóźnienia jego zaspokojenia.

Ponadto, jak wskazano, ostatecznie znaczenie będzie miała wartość nieruchomości D. D. (2) ustalona w toku egzekucji, a nie wartość, która ewentualnie byłaby ustalana na potrzeby niniejszej sprawy. Przy czym, powyższe nie przesądza jeszcze, że wierzyciel uzyska zaspokojenie w jakiejś części, będzie to bowiem zależało od tego czy nieruchomości w ogóle zostaną sprzedane w trakcie licytacji. Poza tym, cena wywołania, za którą można już nabyć nieruchomość na licytacji jest niższa niż suma oszacowania (art. 965 k.p.c., art. 983 k.p.c.).

Odnosząc się natomiast do zarzutu pozwanej, że dłużnik J. D. (2) nadal posiada wierzytelności wynikające ze złożonych przez pozwaną kopii orzeczeń (k. 502-509), należy ponownie zauważyć, iż dłużnik staje się niewypłacalny w wyższym stopniu także wtedy, gdy zaspokojenie można wprawdzie uzyskać, ale z dodatkowym znacznym nakładem kosztów, czasu i ryzyka; stan niewypłacalności w stopniu wyższym i pokrzywdzenie wierzyciela powstaje również na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje nie tylko niemożność, ale i utrudnienie albo opóźnienie zaspokojenia wierzyciela. (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 listopada 2012 roku I ACa 1057/12, LEX nr 1280309; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2004r., IV CK 322/02, LEX nr 599558).

Należy zauważyć, że wierzytelności wynikające ze złożonych orzeczeń dotyczą okresu sprzed wielu lat (2006 – 2009). Nawet z zeznań samego dłużnika J. D. (2) wynika, że są one nieściągalne, m.in. z powodu wyzbycia się majątków, przepisania ich na członków rodziny, ze strony dłużników męża pozwanej. Nadmienić należy, że o fakcie ich nieściągalności świadczy też okoliczność, że przez tak długi okres czasu od daty uzyskania tytułów egzekucyjnych przez J. D. (2) nie zostały one ściągnięte, w innym wypadku już dawno byłyby wyegzekwowane przez męża pozwanej.

Pomimo zatem, że formalnie dłużnik posiada wierzytelności, to zaspokojenie roszczeń powoda z tych wierzytelności z pewnością, a co najmniej z bardzo wysokim prawdopodobieństwem byłoby niemożliwe, wysoce wątpliwe bądź niezmiernie utrudnione, odwleczone w czasie i mogłoby wiązać się z dużym ryzykiem ponoszenia przez wierzyciela zbędnych kosztów bezskutecznych egzekucji.

Z powyższych przyczyn, wnioski dowodowe zgłoszone przez pozwaną na ostatniej rozprawie nie zasługiwały na uwzględnienie. Poza tym, wnioski te były spóźnione, ich uwzględnienie prowadziłoby do znacznej zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Należy też zwrócić uwagę, że pozew w niniejszej sprawie wpłynął w grudniu 2012 roku i do zamknięcia rozprawy w lutym 2016 roku, wierzytelności przysługujące dłużnikowi J. D. (2), pomimo jego twierdzeń odnośnie prowadzenia postępowania egzekucyjnego wobec jednego jego dłużnika K. G. na kwotę 200 000 zł, nie zostały przez świadka wyegzekwowane i nie posłużyły w żadnej części na zaspokojenie niniejszej wierzytelności powoda. Dodać należy, że świadek J. D. (2) zeznawał na temat tej wierzytelności i prób jej wyegzekwowania w dniu 12 stycznia 2016r. i pomimo udzielenia pozwanej dodatkowego 14-dniowego terminu dla przedstawienia dodatkowych dokumentów, pozwana dopiero na ostatniej rozprawie w dniu 16 lutego 2016r. wносиła o udzielenie jej jeszcze jednego dodatkowego terminu celem przedłożenia dokumentów z Urzędu Skarbowego w L., nawet nie wskazując precyzyjnie tych dokumentów, ani miejsca gdzie są załączone, tj. sygnatury akt sprawy egzekucyjnej i konkretnych okoliczności, które miałyby być wykazane za ich pomocą, poza samym faktem prowadzenia egzekucji.

Skutkiem uwzględnienia skargi paulińskiej jest możliwość z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej (pозwanego) dochodzenia przez wierzyciela (powoda) zaspokojenia w drodze egzekucji z przedmiotów majątkowych, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika lub do niego nie weszły (art. 532 k.c.). Wierzyciel musi przy tym dysponować tytułem wykonawczym przeciwko dłużnikowi i prawomocnym orzeczeniem uznającym kwestionowaną czynność za bezskuteczną. Nie jest natomiast potrzebne dodatkowe „zezwoienie” na prowadzenie egzekucji. (por. też: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 lutego 2013r., VI ACa 10852/12, LEX nr 1322802).

W orzeczeniu stwierdzającym bezskuteczność czynności prawnej dla umożliwienia zaspokojenia określonej wierzytelności wskazuje się tę wierzytelność. Z tego względu, Sąd opisał w punkcie 1 wyroku wierzytelność powoda.

Przy czym, szczegółowe oznaczenie jej rozmiaru jest zbędne, bowiem w wypadku realizacji swoich uprawnień przez wierzyciela w trybie art. 532 k.c. bądź w drodze żądania upoważnienia do zaspokojenia się z surogatu, który zastąpił w majątku osoby trzeciej rzecz nabytą w drodze zakwestionowanej czynności – rozmiar tej wierzytelności wynikać musi z tytułu wykonawczego wydanego przeciwko dłużnikowi (a nie orzeczenia uznającego czynność prawną za bezskuteczną), natomiast w razie wybrania przez wierzyciela w stosunku do osoby trzeciej roszczeń innego rodzaju, w zależności od dokonanego wyboru konieczne byłoby uzyskanie nadto stosowanego orzeczenia np. zasądzającego określoną sumę z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, bądź z tytułu deliktu od osoby trzeciej, które to tytuły

określiłyby już wyraźnie rozmiar wierzytelności. (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 29 grudnia 2005r., I ACa 724/05, LEX nr 186145).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98§1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz §2 ust. 1, 2, §4 ust. 1, §6 pkt 7, §13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz. 461 ze zm.).

Koszty poniesione w toku procesu przez zastępcę procesowego powoda Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa obejmowały koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu rozpoznawczym kwocie 7 200 zł i w postępowaniu zażaleniowym w kwocie 3 600 zł. Razem – 10 800 zł.

Stosownie do §21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r., poz. 1800), które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku, do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.